

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@stm.fi
Anu Kangasjärvi

LAUSUNTO
15.9.2017

Viite: STM lausuntopyyntö 30.8.2017 (STM/676/2017)

ELÄKKEENSAAJIEN KESKUSLIITTO EKL:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI SAIRAUSVAKUUTUSLAIN VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA

Esityksessä sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta ehdotetaan muutettavaksi matkakustannusten korvaamista sekä matkojen yhdistelytoimintaa koskevia säännöksiä vuoden 2018 loppuun. Muutostarve johtuu taksiliikennelain ja taksien enimmäishintajärjestelmään tulevista muutoksista heinäkuussa 2018.

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry haluaa lausua lakiesityksestä seuraavia huomioita:

Hallitus on jo tehnyt suuria leikkauksia, jotka ovat kohdistuneet erityisesti eläkkeensaajiin. Ikääntyneiden ollessa kyseessä tulee kiinnittää huomiota siihen, että avun ja palvelujen tarvitsija tosiasiallisesti saavuttaa palvelut tulevaisuudessakin. On tärkeää, että mm. haja-asutusalueilla asuvien, usein ikääntyneiden, palvelutarpeisiin vastataan ja he saavat tarvitsemansa avun kohtuullisella hinnalla. Keskeinen osa tätä kokonaisuutta ovat sujuvat ja tarpeenmukaiset kuljetuspalvelut.

Sairausvakuutuslakiin ehdotetaan säädettäväksi valtuutussäännös valtioneuvoston asetuksen antamiselle. Asetuksella säädettäisiin sairausvakuutuslain perusteella korvattavien, vakuutetulle taksin käytöstä aiheutuneiden matkakustannusten enimmäiskorvauseruste. Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL haluaa tuoda esiin huolensa, kuinka korvauserusteita määriteltäessä turvataan se, että Kelan korvaamat taksimatkat mahdollistuvat myös jatkossa ja riittävä määrä palveluntarjoajia on vakuutettujen käytettävissä. Tehtävässä lainmuutoksessa tulee varmistaa, ettei asiakkaille kohdennu lisäkustannuksia.

Esityksessä tilapäisesti oleskelupaikkakunnalla kiireettömään tutkimukseen tai hoitoon tehdyn matkan korvauserusteet ehdotetaan muutettaviksi. Esityksen mukaan matka korvattaisiin sen mukaan, mitä matka olisi tullut maksamaan kotikunnan asuinpaikasta aloitettuna lähimpään terveyskeskukseen tai yliopistosairaalaan. Toteutuessaan se riitelee merkittävästi jo olemassa olevan valinnanvapauden sekä hallituksen valmisteleman valinnanvapauslakiuudistuksen kanssa. Tämä johtaa siihen, että pienituloisen eläkkeensaajan mahdollisuus tosiasiallisesti käyttää valinnanvapauttaan ja käydä tutkimuksissa tai saada hoitoa muualla kuin kotipaikkakunnalla heikkenee.

Tällä hetkellä saattajan matka korvataan tarpeellisuusperiaatetta soveltaen. Tämä on aiheuttanut alueellista eriarvoisuutta. Oikeus saattajan käyttämiseen on turvattava myös lainsäädännössä vuoden 2018 jälkeen. Hallitus edellyttää ikääntyneiden asuvan kotona mahdollisimman pitkään. On todennäköistä, että kotona joutuu asumaan entistä huonokuntoisempana ja toimintakyvyltään heikompana. Siten ikääntyneiden tarve käyttää terveydenhuollon palveluita myös kodin ulkopuolella kasvaa. On tosiasiallisesti varmistettava heidän mahdollisuutensa käyttää terveydenhuollon palveluita kodistaan käsin. Tällöin omaisen/saattajan mukanaolo matkoilla saattaa olla oleellisen tärkeää. Saattaja on hoitoa ja käyntejä usein sujuvoittava ja helpottava sen lisäksi, että hän tukee ja auttaa vakuutettua matkan aikana. Omaisen mahdollisuus olla tukena on säilytettävä, vaikka omainen asuisi kauempana. Lainsäädännössä tulee olla selkeästi määritellyt korvauserusteet saattajan matkasta. Mahdollisen tarpeellisuusperiaatteen kriteerit on kirjattava selkeästi. Näin voidaan toteuttaa myös valtakunnallisesti yhdenmukaista korvauskäytäntöä.

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL pitää kiitettävänä sitä, että vakuutetuilta poistetaan matkojen yhdistelykeskukseen soittamisen maksullisuus ja Kansaneläkelaitos maksaisi jatkossa matkojen yhdistelyä suorittavalle matkojen välittämisestä aiheutuvan maksun pelkän yhdistelystä tai ketjuttamisesta maksamisen sijasta. Tällä hetkellä korvattavuuden edellytyksenä on matkan tilaaminen maksulliseen tilauskeskukseen soittamalla. Tällä ns. palvelumaksulla katetaan osa tilauspalvelun kustannuksista. Lisäksi puhelun hinta vaihtelee alueittain. Tämän maksun poistaminen on merkityksellistä. Ikääntyneet, monisairaat ja paljon palveluita, kuten taksimatkoja tarvitsevat ovat usein hyvin pienituloisia. Pienituloisuus on Suomessa erittäin yleistä 75 vuotta täyttäneillä. Heistä 18,6 prosenttia kuului pienituloiseen kotitalouteen viimeisimmän (2015) tilaston mukaan.

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

Timo Kokko
toiminnanjohtaja

Lisätietoja: sosiaalipoliittinen asiantuntija Tarja Pajunen, tarja.pajunen@elakkeensaajat.fi, 040 574 7515

MIKÄ ON EKL?

- Eläkkeensaajien aktiivinen edunvalvoja
- Perustettu 1962, takana jo 55 vuotta aktiivista toimintaa
- Lähes 85 000 jäsentä 325 yhdistyksessä